N°. 3528. 1858. 1½

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de Buitensteden franko p. p. *f* 6.00. *Brieven, Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan "het Bureau van DE TIJD."

VRIJDAG 10 DECEMBER.

Advertentiën van Zes regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 9 December.

De hoofdstukken van Eeredienst zijn gisteren in behandeling gekomen. De beraadslaging daarover liep nog al kort af, maar was er niets minder belangrijk om. Bij Protestantsche en Israëlietische Eeredienst kwamen al de vragen ter sprake gedurende vele jaren telkens opgeworpen en aangedrongen, en nooit opgelost. Zij betroffen het bestaan van het departement, de aanspraak der afgescheidenen op ondersteuning, het kollatie-regt, de pensioenen der predikanten, waarvan de meesten met der daad ellendig zijn, enz. Wij stappen over dat alles heen, om te komen tot de zaak, die meer bepaaldelijk onze aandacht heeft getrokken.

De heer van Lijnden heeft ons het genoegen gedaan den minister van Hervormde Eeredienst te vragen, wat er is van hetgeen door de dagbladen gemeld is omtrent de diplomatieke aktie van ons goevernement in de zaak van Mortara. Wij weten, dat de heer van Lynden die vraag niet heeft gesteld om ons aangenaam te zijn. Hij wil niemand kwetsen, zegt hij, en qualificeert derhalve het gebeurde te Bologna niet. Ieder weet wat dat beteekent. Wij zeggen den spreker derhalve geen dank voor zijne goede bedoeling, maar wel voor de interpellatie-zelve, die ons in de gelegenheid heeft gesteld eene officiëele verklaring te erlangen van het door ons goevernement in deze zaak verrigte.

Ziehier het antwoord van den minister. "Toen het gebeurde te Bologna bekend werd hadden de ministers voor de *Hervormde Eeredienst* en van *Buitenlandsche Zaken* geene andere aanleiding noodig dan het feit-zelf, om ieder voor zich zijne aandacht op dat punt te vestigen. De Nederlandsche Regering, de volkomen vrijheid van geloofsbelijdenis voorstaande, is verpligt tot eene strenge handhaving van het beginsel zoowel hier als in onze overzeesche bezittingen. Zij kan niet onverschillig blijven bij een feit gepleegd onder bescherming van een politiek gezag en verdedigd op het beweeren, dat hetzelve gegrond is op een geloofsartikel eener Kerk, waartoe een groot en aanzienlijk gedeelte onzer bevolking behoort. Toen nu de hoofdkommissie tot de zaken der Israëlieten aan de Regering een met waardigheid gesteld adres aanbood, met verzoek om de tusschenkomst der Regering, en dat zij eenigen stap zou doen, zoo al niet, om het gezin te Bologna voldoening te verschaffen, dan toch om ten minste te zorgen, eene herhaling van dit feit te voorkomen, heeft deze zaak een onderwerp van gezette overweging der Regering uitgemaakt. De Regering heeft er geenszins aan gedacht, om hieromtrent een vertoog tot de Pauselijke Regering te rigten. Zij stelt veel te hoogen prijs op de eigen onafhankelijkheid van de uitoefening van het staatsgezag, dan dat zij die niet in de eerste plaats bij anderen zou eerbiedigen. Daarom heeft de Regering er zich bij bepaald, om door den gezant te Rome aan de bewindslieden der Pauselijke Regering den indruk te doen kennen, die het gebeurde hier te lande had te weeg gebragt. Aan die lastgeving is voldaan. Welk rezultaat zij heeft opgeleverd is mij niet bekend. Zoo dan de Nederlandsche Regering ten aanzien van het Pauselijk goevernement in dit geval gedaan heeft, wat het misschien in een soortgelijk geval niet gedaan zou hebben ten opzigte van een ander goevernement, dan is dit, omdat de Regering het niet ondienstig achtte aan het hof van Rome te doen weten, dat de Nederlandsche Regering het gebeurde beschouwt als een betreurenswaardig feit in strijd met de regten, waarop zij geen inbreuk zal toelaten binnen de grenzen van haar staatsgezag."

Ziedaar letterlijk, wat wij van de verklaring des ministers vinden opgeteekend in het beknopt verslag van deze zitting. Na al hetgeen ons bereids door de pers was medegedeeld omtrent hetgeen door ons goevernement in deze zaak verrigt was, heeft deze verklaring ons niet weinig verbaasd. Wij brengen hulde aan den zachten vorm, waarin de Regering zoowel hare diplomatieke aktie als hare verklaring heeft gekleed. Wij hebben in 't bijzonder eerbied voor een man als den grijzen Bossona en zijne zeker, niet te betwijfelen goede bedoelingen. Maar er is hier spraak van beginselen, van die groote beginselen, waarop de onafhankelijkheid der Staten, vooral der kleine mogendheden rust. Daarom kunnen wij het medegedeelde niet onbesproken laten; want die groote beginselen zijn in deze zaak door ons goevernement geschonden. Men heeft zich, ten dienste van een volkswaan, gewaagd op een grond, waarop altans eene kleine mogendheid nooit een voetstap zetten moest. Wel is waar betuigt de Regering, dat zij geene vertoogen bij de pauselijke Regering heeft ingediend, omdat zij de onafhankelijkheid van de uitoefening van het staatsgezag te zeer eerbiedigt. Maar wat wil dat zeggen? Dat zij geene schriftelijke nota heeft afgegeven? Maar het mondelings advies dan door onzen minister te Rome bezorgd, wat is dat anders dan een vertoog, waardoor men direktelijk afkeurt wat geschied is, en vraagt, dat zulks niet meer plaats hebbe? Dat noemen wij eene interventie van het Nederlandsche goevernement bij het Pauselijke. Het is waar, die interventie is zoo gering en zoo onbeduidend gemaakt, als mogelijk was; wij willen aannemen, dat men daarvoor den zachtsten vorm heeft uitgekozen, die te vinden was; maar hoe men de zaak ook keere of wende, het is en blijft altijd eene interventie. En nu meenen wij in de eerste plaats, dat de reden, waarom de Regering tot die interventie is overgegaan, haar niet regtvaardigt; in de tweede plaats, dat wie ook al tot zulke interventie besluiten mogt, wij ons daartoe nooit moesten hebben geleend; en in de derde plaats betwijfelen wij 't of de Regering in haar mondelings advies datgene gezegd heeft, wat zij welligt vermoeden kon, maar niet het regt had te verzekeren. Ziedaar de punten, die wij zullen trachten duidelijk te maken. Maar wij willen, alvorens daartoe over te gaan, het officiëel verslag van de ministeriëele redevoering afwachten, om niet dan op *officiële* verklaringen te argumenteeren. Wij komen derhalve hierop later terug.

De tweede belangrijke zaak in de zitting van gisteren behandeld, is de vraag over de regtsgeldigheid van het besluit van Augustus 1824, naar aanleiding van de tusschenkomst van het departement voor R. K. Eeredienst in de aanbesteding van de noodkerk voor Eindhoven. De heer *Meeussen* heeft die zaak op het tapijt gebragt. Hij brengt in herinnering, dat bij Hoofdstuk IV door verschillende sprekers is gewezen op koninklijke besluiten, strijdig met de Grondwet en de bestaande wetten. Een besluit echter is niet ter sprake gebragt, namelijk dat van Augustus 1824. Dat besluit betreft alle kerkgenootschappen; het houdt o. a. bepalingen in, dat geen kerk mag gebouwd of afgebroken worden, geene kerkelijke gemeente gevormd worden zonder de koninklijke goedkeuring. Aan dat besluit nu is door den tegenwoordigen minister uitvoering gegeven. Daartegen merkt de spreker op, dat bij de Grondwet aan den Koning wel is opgedragen te zorgen, dat alle godsdienstige gezindheden zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat, maar hij meent dat het afbreken van eene kerk geen inbreuk maakt op de wetten van den Staat. Het koninklijk besluit is immers niet geratificeerd bij de wet. Ten deze immers is de wet van 1853 eigenlijk de wet ter uitvoering der Grondwet. Maar dat alles nog ter zijde gesteld, dan gelooft spreker, dat de wet zou moeten worden uitgevoerd door den minister van Justicie. Hij ziet niet gaarne, dat de ministers voor Eeredienst zich in dergelijk iets mengen. Hij wil alles vermeden hebben, wat het ministerie van Eeredienst zou kunnen veranderen in een *préfecture de police*.

De heer *van Nispen* ondersteunt den heer Meeussen. Hij doet opmerken dat het besproken besluit dagteekent van den tijd toen de besluiten, de cirkulaires en de konflikten aan de orde van den dag waren. In onzen tijd heeft de minister van R. K. Eeredienst iets anders te verrigten. De minister dwaalt, als hij meent dat vermeld besluit nog van kracht kan zijn. Er is bovendien in de Grondwet geen enkel artikel, waaruit blijkt, dat men bevoegd was dergelijk besluit te nemen.

De *minister voor de Zaken der Roomsch-Katholieke Eeredienst* antwoordt, dat hij, op het voetspoor zijner voorgangers, het besluit van 1824 heeft moeten handhaven. (Wij hebben daartegen aan te voeren, dat hij onder zijne voorgangers andere voetsporen kan aantreffen, waaruit blijkt, dat zij zich hebben toegelegd, om de banden te verbreken vroeger der kerkgenootschappen door den Staat aangelegd. Als inmiddels dit besluit is gehandhaafd, het geschiedde, omdat zij in een tijdperk van overgang leefden, omdat zij niet alles te gelijk konden verrigten, en welligt ook daarom omdat de regtstoestand van de kerkgenootschappen tegenover den Staat niet zoo zeer als thans was opgehelderd. Had hij de goede voetsporen zijner voorgangers geraadpleegd, hij zou daarin beweegredenen gevonden hebben, om, wilde hij daarin voortgaan, het besluit van 1824 los te laten). De min. gelooft niet dat de Hooge Raad grondwettig bezwaar tegen dat besluit zou hebben. Tot staving van dat gevoelen beroept hij zich op verschillende arresten, waarbij onderscheidene besluiten zijn gehandhaafd. Dit was ook het geval met een arrest van 30 Nov. 1847 ten aanzien van de kerkfabrieken. Nu meent de minister dat, zoo de Hooge Raad van het besluit van 1824 moest kennis nemen, er dan eene gelijke beslissing zou volgen, als ten aanzien der kerkfabrieken is genomen. Voorts roept hij in 't geheugen terug, wat bij de behandeling der wet van 1853 ten aanzien van het besluit van 1824 tusschen de Regering en de beide Kamers is voorgevallen, waaruit hij afleidt, dat het besluit niet als vervallen wordt beschouwd. Wat door al zijne voorgangers was gehandhaafd, mogt hij eigenmagtig niet laten varen; maar hij wenscht het in milden zin toe te passen. (Wat de voorgangers betreft, daarvan hebben wij het onze gezegd; en wat den milden zin aangaat, waarvan de minister spreekt, nooit is sinds jaren en jaren een zoo ver uitgestrekt gebruik gemaakt van het besluit van 1824, dan 't heeft plaats gehad onder zijn beheer.) Hij is zelfs van oordeel, dat verschillende voorschriften in 't belang der kerken zijn. (Men kan daarop toestemmend antwoorden, zonder dat hij daardoor eenig regt verkrijgt. Want naast het voordeel van den bouw eener kerk staat hier het hooger regt van de vrijheid van godsdienst, dat het besluit belemmert. Behalve nog dat wederregtelijk opgedrongen gunsten hatelijk zijn en in verdrukking ontaarden.) Ten slotte ontkent hij, dat de strekking in zijn departement zou zijn die van eene *préfecture de police*. Zoo lang hij aan het hoofd van het departement staan zal, zal het die strekking ook niet verkrijgen. (Dat is eene affirmatie, die van de goede bedoelingen des ministers getuigt; maar die, wanneer zij in strijd komt met daden, te weinig waarde heeft, om er in te berusten. Wij weten, en wij hebben daaraan nooit getwijfeld, dat de minister niets heeft dan goede bedoelingen. Maar ten spijt daarvan heeft zich in de laatste twee jaren in zijne bureaux een streven geopenbaard, dat veeleer in eene *préfecture de police*, dan in een departement van Eeredienst te huis behoort.)

De heer *Meeussen* beantwoordt den minister. Hij zegt hier te strijden voor de vrijheid van alle kerkgenootschappen. Hij betwijfelt het of Koning Willem I bevoegd was om het besluit van 1824 te nemen. In allen geval is het door de wet van 1853 afgeschaft. Ook hij heeft nagegaan wat bij de behandeling dier wet over het besluit aan 1824 is voorgevallen. Vele begrepen, dat dit besluit was vervallen; maar de Regering is daarop het antwoord schuldig gebleven. Naar zijn oordeel stelt dat besluit eene inmenging van het staatsgezag daar, die te ver gaat, dewijl zij de vrijheid beperkt. Eindelijk merkt hij op, dat hij niet gezegd heeft, dat het departement in eene *préfecture de police* ontaard was, maar alleen dat het op dergelijke wijs daarin zou kunnen ontaarden.

De heer *van Nispen* beantwoordt evenzeer den Min. De vrijheid der kerkgenootschappen zou weinig waarde hebben, als men zelfs in de kerken geen herstellingen zonder goedkeuring des Konings zou mogen aanbrengen. Het besluit van 1824 stemt, naar zijne meening, met Hoofdstuk VII der Grondwet niet overeen. Het is hoogst gevaarlijk, om uit het oude arsenaal van besluiten sommige op te delven.

De *minister voor R. K. Eeredienst* beantwoordt op

nieuw de beide sprekers. Het heeft hem zeer bevreemd, dat zij zich zoozeer tegen dat besluit verzetten, daar toch de hoogste kerkelijke autoriteiten zich daaraan onderwerpen. Nog dezer dagen heeft hij van een dier Kerkvoogden een aanzoek, ingevolge dat besluit, ontvangen, waarbij alle plannen en opgaven werden medegedeeld, en waarbij de goedkeuring en tevens de medewerking van de Regering werd gevraagd. (Het verwondert ons, dat de minister daarmeê voor den dag komt. Wil hij dan, dat de Kerkvoogden zich openlijk tegen het departement in verzet begeven? Dat zij het regt daartoe bezitten is ongetwijfeld. Maar is het voor den Staat wenschelijk, dat zij daarvan gebruik maken? Is het wenschelijk, dat zij tot zulke openlijke botsing overgaan? Of is het departement niet juist daar, om door eene bevredigende tusschenkomst dergelijke botsing te voorkomen? De minister kan overigens weten, dat de Kerkvoogden, indien zij onwettige eischen lijdzaam dulden, het niet geschiedt omdat zij daaraan regtsgeldigheid toekennen. Maar kan men daaruit nu afleiden, dat het besluit van 1824 moet worden gehandhaafd? Als die leer opgaat; dan kunnen wij gevaarlijke konflikten zien. Overigens brengt de heer van Nispen van Sevenaer in herinnering, dat de Kerkvoogden hun bezwaar tegen het besluit hebben geopperd in 1843.) Intusschen verklaart de minister, dat hij dit besluit niet hardnekkig wil handhaven. Gaarne zal hij het zoo spoedig doenlijk tot een onderwerp van overweging bij den Raad van ministers maken. Hij alleen kan geene beslissing nemen. Hij zal dan de zaak nader overwegen; want hij wil niet uitoefenen, wat naar eene *préfecture de police* zweemt. (Met genoegen vernemen wij deze verklaring. En als wij de waarheid zeggen moeten, dan belijden wij, dat wij die van hem verwacht hebben. Niemand minder dan de minister is van aard geneigd, om zich regten aan te matigen, die betwist kunnen worden, of een strijd aan te vangen tegen de vrijheid ten behoeve van de willekeur. Nogtans was de deur daartoe onder zijn beheer geopend. Het is niet onze taak, die tegenstrijdigheid tusschen zijne bedoeling en daad te verklaren. Genoeg zij het dat de minister blijk gegeven heeft, dat hij niet wil dan hetgeen regt is, en dat hij, in overleg met het ministerie, waarvan hij lid is, raadplegen zal wat er in deze aangelegenheid, die zoo naauw met de vrijheid van godsdienst in verband staat, te doen is. Als de quæstie wordt onderzocht met dien ernst, dien het gewigt der zaak vordert, dan kan de uitslag der zaak niet twijfelachtig zijn.)

Wij vernemen dat tot kanoniken in het Aartsbidom benoemd zijn de volgende Zeer Eerw. Heeren:

A. J. Schaepman, Vikaris-generaal en Prezident van het Aartsbisschoppelijke Seminarie, Kanonik en Proost.
J. Hartman, geheim Kamerheer van Z, H., Deken en Pastoor te Utrecht, Kanonik en Pœnitentiair.
J. Willemsen, geheim Kamerheer van Z. H., Deken en Pastoor te Duiven, Kan.
W. H. A. van Bijlevelt, Deken, Pastoor te Maarssen, Kan.
Th. Brouwer, Deken, Pastoor te Arnhem, Kan.
F. T. van de Burgt, Professor in het Aartsbisschoppelijk Seminarie, Kan. Theologaal.
W. H. de Jong, Plebaan der Metropolitaankerk, Kan.
J. G. Bootz, Pastoor te Abcoude, Kan.
J. J. Putman, Pastoor te Utrecht, Kan.

En in het Bisdom van 's Bosch de volgende:

G. P. Wilmer, Plebaan der Kathedrale Kerk, Kanonik en Proost.
J. Cuyten, Prezident in het Seminarie van 's Bosch, Kanonik Theologaal.
B. J. van Miert, geheim Kamerheer van Z. H., Deken, Pastoor te Veghel, Kan.
M. Th. Timmermans, Theol. Dr., Deken, Pastoor te Oss, Kan.
W. A. Coppens, Deken, Pastoor te Drunen, Kan.
G. W. van Someren, Deken, Pastoor te Eindhoven, Kan.
J. J. Gorstens, Pastoor van St Catharina te 's Bosch, Kan. en pœnitentiair.
P. Kemps, Pastoor van St Jacobus te 's Bosch, Kan.
A. van den Heuvel, Pastoor van S^{t}.-Pieter te 's Bosch, Kan.

Heden is door de Arrondissements-Regtbank uitspraak gedaan in de zaak der *Y- en Amstelbode*, en de redakteur vrijgesproken van de hem ten laste gelegde beschuldiging van laster.

Ook is door het Prov. Geregtshof uitspraak gedaan in de zaak van het Loterijbriefje, heden voor vier weken bepleit. Het hof heeft hoofdzakelijk overwogen, dat wel in den regel de verbindtenis niet vernietigd wordt door de vernietiging van den titel, maar dat dit niet geldt met betrekking tot papier aan toonder; dat de uitgever van zoodanig papier door de onachtzaamheid van den houder van het stuk niet in gevaar kan worden gebragt, om nog eens te moeten betalen; dat de aangeboden cautie daartegen geen voldoenden waarborg oplevert, en ook niet op de wet gegrond is; dat toch art. 163 K eene exceptieve bepaling voor wissels bevat, die niet tot papier aan toonder mag worden uitgebreid; en dat ook het aangeboden getuigenbewijs wel kan strekken om aan te toonen, dat het loterijbriefje is verloren gegaan, maar niet dat het vernietigd is. Op die gronden is het vonnis der regtbank vernietigd en aan de primitieve eischers, thans geïntimeerden, hun eisch ontzegd.

Gisteren waren de prijzen van kaas, als volgt: Goudsche geschept *f* 10 à *f* 15.

Gedurende de maand Nov. was de opbrengst van het vervoer over den Nederlandsche Rijn-spoorweg: reizigers *f* 76,066, goederen *f* 49,700, reizigers en goederen (direkt verkeert) *f* 17,904, totaal *f* 143,670, of *f* 9593 meer dan gedurende dezelfde maand von 1857.

Volgens berigten van Z^{r}. M^{s}. konsul te Cadix, dd. 2 Nov. jl., blijft de prijs van het zout in Spanje, tot den 30^{n} Junij 1859, bepaald op 5 piasters het last; moetende die hooge prijs worden toegeschreven aan den aanzienlijken uitvoer van dat produkt.

Z. M. heeft de navolgende pensioenen verleend: J. L. Margadant, gewezen klerk, met den personelen titel van kommies, ter Algemeene Landsdrukkerij, *f* 1277; W. Appel, griffier bij het kantongeregt te Arnhem, *f* 1100; mr. J. Pan, raadsheer in het provinciaal geregtshof in Drenthe, *f* 668.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Woensdag 8 December.

In deze zitting zijn de beraadslagingen voortgezet over de Staatsbegrooting voor 1859.

Aan de algemeene beraadslagingen over hoofdstuk VI (*Departement voor de Zaken der Hervormde Eeredienst enz.*) namen deel de heeren: van Eck, van Lynden, van Deinse, Elout van Soeterwoude, van Hoëvell en Blaupot ten Cate. De daarbij behandelde punten betroffen de vraag omtrent de al of niet noodzakelijkheid van het behoud der beide Departementen van Eeredienst, de opheffing der bezwaren welke de ondersteuning der afgescheidenen van staatswege nog in den weg staan; de regeling der kerkelijke pensioenen; de uitoefening door den Staat van kollatieregten bij de Hervormde kerk, en de bekende gebeurtenis te Bologna voorgevallen in het huisgezin van den Israëliet Mortara. Nadat de minister van Hervormde Eeredienst die onderscheidene punten behandeld en de verlangde inlichtingen gegeven had, werden de algemeene beraadslagingen gesloten verklaard.

Over de onderscheiden afdeelingen betreffende het departement zelf, de Protestantsche kerkgenootschappen, het Israëlitisch kerkgenootschap; de pensioenen en wachtgelden, en de onvoorziene uitgaven, heeft niemand het woord gevoerd, terwijl de daartoe betrekkelijke onder-artikelen, de artikelen en de beweegredenen van het wetsontwerp zonder hoofdelijke stemming achtereenvolgens werden goedgekeurd, waarna het hoofdstuk, in zijn geheel aan eene stemming onderworpen, met 49 tegen 4 stemmen werd aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: Reinders, van der Veen, van Eck en Hengst.

Bij de behandeling van het VIIe hoofdstuk (*Departement voor de Zaken der Roomsch-Katholieke Eeredienst*) bespraken de heeren Meeussen en van Nispen van Sevenaer de al of niet geldigheid van het kon. besluit van 16 Aug. 1824, houdende dat de kerkbesturen en kerkelijke administratiën geene beschikkingen kunnen nemen omtrent onderwerpen, waarvan de bezorging hun niet uitdrukkelijk bij de bestaande wetten, reglementen of verordeningen is opgedragen, een onderwerp, dat zij behandelen bepaaldelijk met het oog op de voorschriften van die artikelen betreffende het afbreken, bouwen of hervormen van kerken, zulks in verband met de toepassing aan die bepaling onlangs gegeven met betrekking tot de aanbesteding van een kerkgebouw te Eindhoven. De minister voor de Zaken der Roomsch-katholijke Eeredienst heeft die sprekers beantwoord, waarna de onderscheidene onder-artikelen behoorende tot de afdeelingen I (*Departement*) II (*Roomsch-katholijk kerkgenootschap*), III (*kerkgenootschap der oud-bisschoppelijke klerezij*), IV (*Pensioenen*), V (*Onvoorziene uitgaven*) achtereenvolgens zonder beraadslaging goegekeurd werden, alsmede de artikelen en de beweegredenen van het wets ontwerp, waarna het hoofdstuk met 51 tegen 5 stemmen aangenomen werd.

Tegen hebben gestemd: de heeren Westerhoff, Reinders, van der Veen, van Eck en Hengst.

Daarop zijn de algemeene beraadslagingen aangevangen over het VIIIste hoofdstuk (*Departement van Marine*). De heeren van Franck en ter Bruggen Hugenholtz traden daarbij in eenige beschouwingen over den staat der marine, in verband met het in onze zeemagt aan te brengen herstel en de daaraan te geven opbeuring uit vroeger verval; wordende daarbij door hen in een onderzoek getreden van den toestand der zeil- en stoomoorlogsschepen, de inrigting van het oefenings- en het Oost-Indisch eskader, de werkzaamheden op de werven, eindelijk van het personeel en den daarbij heerschenden geest.

De heer Storm van 's Gravesande gaf zijn leedwezen te kennen omdat de geheimhouding was opgelegd omtrent het medegedeelde in komité generaal door den minister van Oorlog aangaande ons defensiewezen enz., daar hij dien ten gevolge eene grondige behandeling van hoofdstuk VIII en X der Staatsbegrooting bemoeijelijkt achtte.

De Kamer zal op morgen ten half twaalf ure deze algemeene beraadslagingen vervolgen, zullende vooraf in de afdeelingen worden onderzocht het onlangs ingekomen wetsontwerp tot bekrachtiging van provinciale belastingen in Friesland.

Aan het einde der zitting heeft de Kommissie voor de Verzoekschriften op eenige in hare handen gestelde adressen verslagen uitgebragt, met welker konklusiën de Kamer zich achtereenvolgens vereenigde.

APELDOORN, 7 Dec. Z. M. de Koning vergezeld van Z. K. H. den kroonprins, is heden ochtend ten 9½ ure op het Loo gearriveerd.

ERMELO, 6 Dec. De dagbladen, ook het uwe, he ben uit de *Prov. Drentsche Courant* een onwaar ber over het voorgevallene met den predikant der H vormden alhier overgenomen. Wij zullen daarom de za eenigermate toelichten. De heer predikant Witteve had sedert eenigen tijd oneenigheid met den kerkera en verre het grootste gedeelte zijner gemeente. Slec een ouderling trok zijne partij. Zij die zijne denkbe den niet waren toegedaan, beschouwde hij buiten gemeente. Hij diende eene klagte over verregaa zedeloosheid tegen een der ouderlingen in bij het kl sikaal bestuur. Voor het feit, dat voor jaren gelec zoude geschied zijn, waren geene bewijzen; hij ste zijnen kerkeraad voor, om tot God te bidden en op *ingevingen* die de leden dan ontvingen, zoude de k gebouwd worden. Eene zoodanige klagte, zonder ee bewijs, en waarbij de schuld dan nog slechts door e paar kerkeraadsleden bij *ingeving* werd erkend, is d het klassikaal bestuur afgewezen. Maar nu wendde kerkeraad zich tot het klassikaal bestuur en beklaa den predikant, dat hij de gelden, die met eene bus de catechisatien werden ingezameld, aan het doel o trok. De bus was aan dat de gelden voor de arn waren en de diakenen bezaten den sleutel. De geld werden er evenwel uitgenomen en voor de zendelin zaak uitgegeven. Voor die zaak geeft de heer Wittev zich zeer veel moeite en heeft daarin veel verdienst Het klassikaal bestuur vermaande den predikant om eene tweede bus voor de zendelingen te zetten, d de gelden in de bus voor de armen gecollecteerd, de diakenen uit te keeren. Hij verklaarde als her der gemeente aan dusdanige aanmaningen geen geh te moeten geven. Daarop censureerde hij den voorz ger en koster, een man zeer in de gemeente geac zonder eenige aanleiding dan dat deze in den t over de diaconie-gelden gesproken had. Die censuur sp hij met eenen ouderling uit; de overige kerkeraadsle verklaarden er zich tegen. Hij beschouwde ze daar als geene stemhebbenden. Het klassikaal bestuur h hem daarop aangeraden die censuur in te trekken het onregt aangetoond. Nu volgden beschuldigin tegen dat bestuur. Van daar verzending naar het p vinciaal bestuur, hetwelk den predikant heeft geho aangemaand en meende dat het onregt hersteld worden. Toen dit niet geschied is, heeft dat bes hem voor een half jaar in zijne bediening gesch Van dat vonnis werd hem op de wettige wijze ke gegeven; hij verklaarde in hooger beroep te z komen. Met de uitvoering werd daarom gewacht; n bleek het, ook uit later gedrukte en verspreide ven, dat hij met een hooger beroep geenszins een be op de synode bedoeld had, maar op God. Uit dit kan men alleen den man en den inhoud zijner stuk beoordeelen.

Op de wijze bij de reglementen voorgeschreven werd daarop kennis gegeven, dat hij gedurende zes maan geene dienst meer kon verrigten; dat de consulent optreden. Er werden geruchten verspreid, dat hij aan het vonnis niet onderwierp en dus tegen wi dank op zou treden. Ten einde ongeregeldheden schen zijne weinige aanhangers voor te komen, sc het provinciaal kerkbestuur die geruchten aan den cureur-generaal en kommissaris des Konings te he medegedeeld en bijstand verzocht. De rijksveldwa acht man sterk en daaronder *een* tot de R. C. godsdi behoorende, was dan ook op den zondag in het Ermelo; voorts bevonden zich daar de burgemees een veldwachter en brigadier gemeente-veldwachter Harderwijk, die voor de gemeente Ermelo eene bu gewone aanstelling bezit en met den predikant be was, daar deze vroeger sergeant-majoor bij het ko aal werfdepôt was geweest en van daar ging stude Het bleek dan ook dat de voorzorg goed was. Onge een uur toch voor den tijd, dat de godsdienstoefe gewoonlijk eenen aanvang neemt, begaf de gesch predikant, in ambtsgewaad, omringd van zijne pa niet zeer talrijk, zich naar de kerk. Daar waren sl drie rijksveldwachters en de genoemde uit Harde aanwezig; de overigen en de roomsch-katholijke w buiten de kerk geplaatst. Toen de predikant den pr stoel wilde beklimmen, heeft de veldwachter van Er hem herinnerd aan het vonnis en gezegd, dat hij mogt opklimmen. Terwijl hij hierbij naar gronden v zijn zijne aanhangers verzocht binnen de kerk te en de omgeving van den predikstoel, voor hen nie stemd, vrij te laten, waaraan voldaan werd. Eerst den predikant was gezegd, dat de politie daar wa de wet in naam des Konings te handhaven, heef gehoor gegeven en nam hij in de bank voor predik onder de toehoorders plaats. Eenigen tijd daarna kwa consulent met den kerkeraad en heeft de godsdien fening zonder eenige stoornis plaats gevonden, z nu ook nog altijd geschiedt.

De predikant, volhoudende, dat hij geen kerkelij zag erkent, ofschoon toch bij zijne bevestiging zic derworpen hebbende aan de kerkelijke tucht, en dat gezag aangesteld, heeft eenen brief verspreid gewis niet onbeantwoord kan blijven, al was het

om het onwaardig oordeel over geachte mannen, en eindelijk zich tot den Koning en de Tweede Kamer gewend. Het laatstgenoemd adres schijnt volgens de *Staats-Courant* ook uit naam van ouderlingen te geschieden, maar de ouderlingen zouden daarmede onbekend zijn. Men zegt, dat de predikant thans ten zijnen huize voor het hem getrouw geblevene kuddeke preekt.

Ziedaar de toedragt der zaak, die welligt minder geschikt was, om in dagbladen opgenomen te worden, maar nu dit toch eenmaal geschied is, ook voorgesteld moet worden zoo als zij is. (*Arn. Ct.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 8 Dec. De oorlogsgeruchten, welke zoo plotseling in de Fransche bladen aangeheven werden, schijnen gediend te hebben om de mogendheden, die de voortzetting der konferentiën te Parijs niet willen over te halen, om zich weder ter beschikking van Frankrijk te stellen. Men weet dat graaf Walewski de Italiaansche quæstie gaarne door een kongres te Parijs wilde behandeld zien, zooals blijkt uit zijne verklaring in het protokol van 8 April 1856. Maar Oostenrijk en Engeland willen er niet van hooren, wijl zij de roeping van het kongres door de oplossing der Donauvaart-quæstie als geheel en bepaald geëindigd beschouwen. In een korrespondentie van den *Nord* wordt gezegd. "Italië is, zooals men het in de Parijsche konferentie genoemd heeft, een vulkaan. Het geldt daar wezenlijk dreigende gevaren, op wier bestaan de scherpe blik van Napoleon III de opmerkzaamheid der kabinetten gevestigd heeft. Oorzaken van ontevredenheid zijn er werkelijk voorhanden, en die door hervormingen te verwijderen is noodzakelijk; zijn de woelingen gevaarlijk dan is dit omdat de oorzaken, waardoor zij kracht erlangen, wezenlijk bestaan. Zijn die oorzaken weggeruimd, dan is het euvel opgeheven."

— De Keizer heeft twee ambtenaren van zijn sekretariaat ontslagen, omdat hij te Compiègne vernomen heeft, dat eene arme vrouw, weduwe van een oud-militair vijf adressen had ingediend, welke niet in zijne handen zijn gekomen.

— Eene weinig bekende historische bijzonderheid, welke de grondige kennis van den graaf de Montalembert met de Indische Zaken verklaart, die hij te aanzien van Engeland zoo gunstig beoordeelt, is de volgende:

De vader van den heer de Montalembert, in 1777 geboren en in 't jaar 1831 overleden, nam, na in 1793 zijn vaderland verlaten te hebben bij het Engelsch leger in Indië dienst en onderscheidde zich derwijze, dat hij den rang van kolonel verkreeg. Tijdens de restauratie keerde hij naar Frankrijk terug, koos de diplomatische loopbaan en overleed in 1831 door iedereen geacht.

— De inschrijving voor het Suez-kanaal heeft in Frankrijk slechts het cijfer van 115 millioen fr. bereikt; men telt er 26000 inteekenaren.

— Met veel nieuwsgierigheid ziet men hier zoowel als in Engeland de diskussiën te gemoet, welke in de Portugeesche Vertegenwoordiging over het adres aan den kroon zullen gehouden worden. De Cortes weigert die zaak te bespreken alvorens al de stukken betreffende de *Charles Georges* ter tafel zijn gebragt. De Regering heeft beloofd ze te publiceeren, maar zij is in groote verlegenheid, daar de Engelsche zaakgelastigde te Lissabon sommige der officieele stukken niet geopenbaard wil hebben, namelijk die stukken, waaruit het blijkt dat lord Derby den koning van Portugal niet den bijstand heeft verleend, waarop de oude bondgenoot, voor het oog der Britsche natie, degelijke aanspraak had. Ook het Portugeesche ministerie behoeft deze stukken, om zich bij de Kamers te regtvaardigen.

— Brieven uit Napels gewagen van nieuwe voorstellen, die door Koning Ferdinand zouden gedaan zijn tot wederaanknooping der afgebroken diplomatieke betrekkingen met de westersche mogendheden. Op deze openingen zou Engeland hebben geantwoord, dat alles van de regeling der amnestie afhangt.

— Brieven uit Cochin-China melden dat de wapens ten dienste van het leger door het hoofd van den Staat geleverd worden; die wapens bestaan uit een geweer, een bajonet, een sabel, een lange piek, een houwer en twee stokken van hard hout tot één stok zaamgebonden met een haarvleeht. Een wapen, dat naar men zegt, in behendige handen zeer gevaarlijk is.

Een in Cochin-China zeer geducht wapen is de vuurlans. Eene soort van vuurpijl, die hoofdzakelijk dient om des vijands schepen in brand te steken en veel gelijkenis met het Grieksche vuur heeft. Als men er van gebruik maakt steekt men ze op een geweer of enterhaak; drie of vier brandende kogels worden achtereenvolgens op grooten afstand geworpen en geven een sterker knal dan die van een pistool. Het vuur kan alleen in aarde worden uitgedoofd en hecht zich aan alle voorwerpen, die het raakt. De fabrikatie dier pijlen is een geheim, dat de Cochin-Chineezen aan niemand willen bekend maken.

Zij hebben overigens trommels als die waarvan men zich in Europa bedient om tot het gevecht aan te hitsen; hunne krijgsmuziek bestaat uit fluiten, tambourijns, verscheidene soorten van hoboes, keteltrommen en twee klankgevende houten, die tegen elkander worden geslagen. De daarmede uitgevoerde muziek is wel niet aangenaam, maar gedruischmakend, en geeft de maat tamelijk juist aan.

De officieren kommandeeren de bewegingen met kleine vlaggetjes, waarvan de stand en rigting het kommando beteekenen. In het gevecht zijn de officieren niet aan het front der troepen; de kapitein staat achter zijne kompanjie, de kolonel achter zijn regiment. Overigens zijn de exercitiën, de legering, de slagorde en de wijze van strijden volgens de Europeesche krijgskunde; doch de behandeling der wapens door de soldaten, de krijgskundige geoefendheid der officieren en de moed in het gevecht kunnen met de militaire hoedanigheden der Europeërs niet vergeleken worden.

ENGELAND.

LONDEN, 8 December. De senaat der Ionische eilanden heeft in zijn zitting van 26 November jl. het bevel ontvangen der Koningin van Engeland, waarbij de heer Gladstone met den titel van lord buitengewoon opper-kommissaris bekleed wordt. De heer Gladstone, die bij deze zitting tegenwoordig was, sprak een rede, welke duidelijk het doel zijner zending voorstelde. Zijn mandaat veroorloopt hem op geenerlei wijze zich de bevoegdheden van den senaat of van den lord opperkommissaris, noch van een der agenten van de administratiën aan te matigen; hij is eeniglijk gezonden om met de vrijwillige hulp der overheid en burgers te onderzoeken, door welke oorzaken de natuurlijke loop der instellingen op de Ionische eilanden zoo vaak belemmerd is geworden en door welke middelen het mogelijk is daarvan voortaan den geregelden gang te verzekeren.

In naam der Koningin heeft de heer Gladstone verklaard, dat zij voor de Ionische bevolking de welwillendste gevoelens voedt. Verders verklaarde hij dat, zooals bereids door het goevernement is gedaan, de tegenwoordige toestand dier eilanden, zooals die door de traktaten van 1858 is vastgesteld, geheel buiten zijne zending moest blijven, aangezien het aan Engeland niet vrijstond datgene op te heffen of te veranderen, wat door het Europeesch kongres was ingesteld.

Goedkeurend werd die rede door den Senaat aangehoord, en op het verzoek van bijstand, antwoordde de prezident der vergadering in naam zijner kollegaas, dat de kommissaris der Koningin daarop mogt rekenen. Vervolgens dankte hij de Koningin voor de welwillendheid, welke zij aan de bevolking der eilanden betuigt, die onder haar beschermheerschap geplaatst zijn.

De zending van den heer Gladstone schijnt aanvankelijk veel goeds te beloven. Doch het zal te bezien staan, wanneer men tot de bijzonderheden overgaat, of er dan geen ernstige bezwaren zullen ontstaan.

— Eindelijk is het transportstoomschip *Bombay*, over welks lot men zeer ongerust was, te Plymouth binnengeloopen, en dat, na gedurende acht dagen door vele stormen in het kanaal geteisterd te zijn geweest, ten gevolge daarvan zijne masten en elf matrozen verloren heeft. De kapitein, die in het grootste gevaar geweigerd had de noodvlag te hijschen, zal waarschijnlijk voor een krijgsraad te regt staan.

— Vermoedelijk zal wederom in 1861 een algemeene kunst- en industrie-tentoonstelling te Londen plaats hebben. De *Society of arts*, welke die van 1851 in 't leven riep, is ook nu met hare leden in het buitenland werkzaam om deswege tot een bepaald plan te geraken. Dat genootschap heeft in zijne laatste vergadering besloten: dat het voor de opwekking van kunst, handel en industrie noodzakelijk is, er om de tien jaren te Londen eene tentoonstelling zij; dat de aanstaande tentoonstelling, niet die van 1851 zou gelijken, maar een tentoonstelling zijn van voorwerpen, die wegens hunne uitmuntendheid de voorkeur verdienen en volgens klassen, niet naar de landen waaruit zij afkomstig zijn, en waarbij ook de muziek (!) en schilderkunst, zouden gerangschikt worden, wat in 1851 het geval niet was; dat vreemden op dezelfde voorwaarden als Engelschen zouden worden genoodigd om voorwerpen ten toon te stellen; en eindelijk dat eene kommissie belast zou worden met het onderzoek en aanneming dier bepalingen.

Het genootschap, dat vooreerst de waarborggelden, zooals in 't jaar 1811, moet bijeenbrengen, heeft bereids aanzienlijke aanbiedingen ontvangen.

— Lady Lucy Bridgman, de oudste dochter van den graaf van Bradford, is overleden ten gevolge der ontvangen brandwonden, welke zij ontving toen zij hare zuster wilde redden.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 6 Dec. Graaf Buol houdt veelvuldige conferentiën met prins Kallimaki, den Ottomannischen ambassadeur. De schier regeringlooze toestand, waarin de Donauvorstendommen zijn, schijnt de aanleiding dier konferentiën te zijn; door een ambtenaar der legatie wordt daarvan dadelijk het verslag naar Konstantinopel gebragt en elken ochtend ziet men hier een Turkschen koerier aankomen met depêches voor den prins ambassadeur.

Het gerucht loopt van buitengewone veiligheidsmaatregelen, welke het Oostenrijksch goevernement voornemens is aan de grenzen van Gallicië te nemen, welke Moldavië raken. Een groot tal inwoners dier beide landen spreken dezelfde taal, belijden dezelfde godsdienst en bezitten dezelfde zeden en gewoonten; zij zijn bijna in dagelijksch verkeer met elkander, zoodat zij veelal slechts één volk gelijken. Bijgevolg vreest men dat de onrust, die in Moldau-Wallachijë heerscht, in Gallicië doordringt. Jassy is immer het middenpunt, waar een menigte vreemde zendelingen en stokebranden zich beijveren, om onder de Grieksche bevolkingen een algemeenen opstand te bewerken. De aanstaande verkiezingen zijn voor dat oogmerk zeer gunstig, en het is te vreezen, dat men bij die gelegenheid bedroevenswaardige tooneelen te betreuren zal hebben.

BERLIJN, 6 Dec. Onze gezant aan het Nederl. hof heeft zijn ontslag verzocht.

—De regering heeft van een aantal Israëlitische gemeenten eene petitie ontvangen, betreffende de zaak van Mortara. Zij heeft echter, naar men zegt, een weigerend antwoord gegeven op het daarin gedaan verzoek tot diplomatische tusschenkomst.

— De Landdag zal tegen den 12n Januarij bijeengeroepen worden.

— Volgens uit Petersburg ontvangen berigten uit de Kaukasische streken zijn 4600 Cirkassiërs, met den nasib Schago en zijn broeders, na eene hun toegebragte nederlaag in den loop der maanden Sept. en Okt. naar de Russen overgeloopen.

— In de Petersburgsche krant wordt de volgende korrespondentie gelezen: "De Chika een der grootste rivieren die in den Amur uitwateren, is in den laatsten tijd in een landverhuizersweg veranderd. Allerlei soort van schepen vol landverhuizers, soldaten, levensmiddelen, vee, wapens enz. ziet men dagelijks langs dien weg naar den Amur varen. 't Is kurieus te zien hoe de vrouwen met hare mannen naar het "beloofde land" trekken. Hunne tranen bij het afscheidnemen van hun geboorteland zijn nog niet gedroogd en nu en dan ontglipt een luide zucht hun boezem, bij de herinnering aan hun achtergelatene familiën; op het dek der vaartuigen gezeten, breijen, naaijen of drinken zij een eigenaardige thee, die in *Dauria* gewonnen wordt. Het dorp Bjankina, drie mijlen van Rotschinsk aan de Schilka gelegen, waar de staf van de 3e brigade der Transbaikal kozakken ligt, is het vereenigingsoord voor allen die naar den Amur gaan. Van waar die lieden komen is onbekend, doch men ziet hen in talrijke troepen voorttrekken. 't Ware eveuwel beter den oever van den Amur met Chineezen te bevolken. Men behoeft daartoe slechts een schip naar de grenzen van China te zenden, aan de inwoners daar de voordeelen, die de Amur aanbiedt, voor te spiegelen, en spoedig zou het schip met bekwame akkerlieden en zijdespinners gevuld zijn. De bloemen van het land brengen de landverhuizers uit Rusland in opgetogenheid. De zuidelijke oevers van de Schilka zijn begroeid met abrikozenboomen, terwijl de regter oever met wouden is overdekt, waarin de purperen Rhododendrum prijkt. Die Siberische of liever die Daurische plantengroei breidt zich uit tot het in puin gevallen stadje Albasin, waar de Europeesche plantengroei, namelijk met bijzondere eigenaardigheden, een aanvang neemt. De Zuidelijke hoek der kromming van den Amur, waar hij zich naar het Noordoosten rigt, ligt op 47° breedte, dus zuidelijker dan Parijs. De blaauwe druif groeit er in 't wild en het land is voor de zijdenteelt geschikt. God geve dat wij den goeverneur-generaal Miraview nog lang behouden. Deze onvermoeide, ondernemende en geestkrachtige man laat aan zijn aandacht niets ontsnappen."

In alle Russische tijdschriften wordt de blijdschap te kennen gegeven over het bezit van zulk een veel voortbrengend land, waardoor voor Siberiën een handelsweg naar Europa geopend is. Aan de monding van den Amur is het overigens veel kouder dan aan het gezegde punt zijner zuidwaarts gerigte kromming. Ten einde het ongerief daarvan te vermijden zal men of een kanaal graven of een weg of een ijzeren baan aanleggen tusschen een punt dier kromming en den zuidelijker gelegen bogt (Castriesbogt of Whalinbogt?). Deze laatste bogt bevriest slechts gedurende vier maanden in 't jaar.

STADSNIEUWS.

237ste Staats-Loterij. (Prijzen van ƒ1000 en daarboven).
3de Klasse, 4de Lijst: N°. 7754 ƒ1500, N°. 16744 ƒ1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 9 December.

BEVALLEN (5 Dec.): C. L. Albach, geb. Roggeveen, D. — (6 Dec.): S. L. Schreuder, geb. Bronkhorst, D. — (7 Dec.): E. Boeg, geb. Lanterman, Z.

OVERLEDEN (2 Dec.): J. Theunissen, 63 j. — (3 Dec.): E. A. Bakker, geb. van Doorn, 34 j. — (4 Dec.): J. Coets, geb. Scheerboom, 46 j. — (6 Dec.): E. Drughorn, geb. Beerstecher, 49 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

	8 DEC.	4½ u.		gebl.
Amsterdam, Thesaurie . 5 pCt.		a		
Nederl. Bank 4 »		»		
Nederl., Werkel. Schuld à 2½ pCt.	63⅞	»	64 3/16	63 15/16
Dito Dito . . . . . . 3 »	75 7/16	»	75 9/16	
Dito Dito . . . . . . 4 »	97¾	»	97 15/16	97⅞
Amortis. Syndik. . . 3½ »	92¾	»		
Aand. Handel-Maatsch. »	141¾	»		
Oost-Ind. Leening . . 4 »	97 11/16	»		
Aand. Holl. Spoorweg. . .		»		
Leening idem 4½ pCt.		»		
Aand. Rijn-Spoorweg . 4½ »		»		
Maatschappij van Weld. 4 »		»		
België, Cert. Adm. B. bk. 2½ »	52¾	»		
Dito bij *Rothschild* . . 2½ »	53⅜	»		
Frankrijk, Certifikaten . 3 »		»		
Spanje, Obligatiën . . 1½ »	30 3/16	»	30¼	
Dito . . . . 3 »	46	»		
Dito Binnenl. . . . 3 »	42 1/16	»	42 3/16	42⅛
Amortisable Schuld . . .		»		
Bewijzen Coupon	6⅛	»	6¼	
Crediet Instel. bij *Prost* & *C*°. .	87	»		
Portugal, Obligatiën . . 3 pCt.	47⅛	»	47 5/16	47 5/16
Dito 1856 . . . . . . 3 »	45¾	»	45 13/16	45 13/16
Dito Uitgestelde . . .		»		
Rusl. Obl. bij *Hope en C*°. 5 pCt.	106½	»		
Dito bij idem 1828/1829 5 »	104⅛	»		
Cert. bij idem 1831/1833 5 »	91⅞	»	92	
Dito bij idem 1840 . . 4 »	86 5/16	»		
Dito bij *Stieglitz* . . 4 »		»		
Dito Nieuwe . . . . 4 »		»		
Dito 5de Serie . . . . 5 »	98¼	»		
Dito 1855, 6de Serie . . 5 »	102 9/16	»	102⅝	
Dito adm. te Hamburg 5 »		»		
Dito dito te Londen . 5 »		»		
Dito dito dito . 4½ »	99	»		
Inschrijving in Assignat. 6 »	66¼	»	66 5/16	
Certifikaten van dito . 6 »	66⅜	»	66 7/16	
Spoorweg Aktiën . . . 5 »	80	»		
Polen, Aand. 1835, fl. 500 *f*	157¼	»		
Obligatiën . . . . . 4 pCt.	82	»		
Pruissen, Obligatiën . . 4½ »		»		
andeelen 1854 . . . 3½ »	208¼	»		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C*. 5 »		»		
Dito dito . . . . . 4 »	63½	»		
Dito Metalliek . . . 5 »	78⅛	»	78 3/16	
Dito Rente Amsterdam 5 »	87⅜	»	87 7/16	
Dito Nationale 1854 . 5 »	78½	»	78 11/16	78 9/16
Dito dito . . . . . 2½ »	39 9/16	»	39⅝	
Weener Bank-Aktiën . . *f*	1109	»		
Dito Aand. fl. 250, 1839 . »		»		
Dito dito » 250, 1854 4 pCt.		»		
Beijeren, Spoorweg Aandeelen		»		
Napels, Cert. bij *Lam. en B.* 5 »	105½	»		
Dito bij *Rothschild* . . 5 »		»		
Denemarken, Oblig. te Lond. 5 »	100¼	»		
Dito . . . . 3 »		»		
Braziliën, Geldl. 1824 v. £ 100 5 »	99⅝	»		
Dito 1839 van £ 100 . . 5 »		»		
Dito 1843 » £ 100 . . 4½ »		»		
Dito 1852 . . . . . . 4½ »		»		
Dito 1858 . . . . . . 4½ »		»		
Sardinië . . . . 5 »		»		
Peru, Geldl. 1854 . . . 4½ »		»		
Dito te Parijs		»		
Ecuador, Oblig. 1855 . . 1 »	16¼	»	16⅞	
Venezuela, dito 6 pCt thans 5 »	40½	»	40 11/16	40 11/16
Dito Uitgestelde . . . 2½ »	15⅛	»	15 3/16	
Grenada, Obligatiën . . 3½ »	20⅛	»	20 3/16	20⅛
Dito Uitgestelde . . .	5¾	»		
Mexiko dito . . . . 3 »	18 5/16	»	18⅜	
Nrd-Amer., Ph. *Hope en C*, Lr. A *f*	800	»		
Dito dito » B »	880	»		
Dito bij *Rothschild* . . 6 pCt.		»		
Amerik. Bank-Aktiën		»		
Illinois Spoorweg-Aandeelen		»		
Dito Oblig. Constr. Bons. 7 pCt.	81¾	»		
Louisiana . . . . 5 »		»		
Griekenl., Obl. Geldl. 1825 5 »		»		

Handel-Maatschappij kontant ——; Russische Spoorweg doorgef. 244½, ¾; Hypotheek 4½ pCt. ——; Fr. Oost. Spw. Oblig. bij Hope 3 pCt. 131, 131½.

De Binnenlandsche fondsen waren heden in minder vaste stemming. Van Buitenlandsche waren inzonderheid de Spaansche 3 pCt. en Oostenrijksche tot goed verhoogde koers te plaatsen. Portugeesche vonden mede eenige koopers.

Koers van het Geld: Beleening 3½ pCt., Prolongatie 3½ pCt., Diskonto 3½ pCt.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 8 Dec. België 2½ pc. 56.88½p; 4½ pc. 99.87½p; Metal. 82.12½; Nation. 82¾p; Spanje 1½ pc. 29.75g; 3 pc. 42.42¼.

PARIJS, 8 Dec. Rente kont. 4½ pc. 96.50, op tijd 3 pc. 73.40; Credit mobilier 1005; Fr.-Oost. Spoorw. 653; Spanje 1½ pc. 30¾; 3 pc. —; Rom. Leening —.

MADRID, 7 Dec. Spanje 3 pc. 43.75; 1½ pc. 31.35.

LONDEN, 8 Dec. Cons. 98¼; Braz. 5 pc. ——; 3 pc. Mexiko 20⅛; 4½ pc. Peru 93; 3 pc. id. 75; 4½ pc. id. doll. bonds 80; Grenada uitgest. 5¾; id. werkelijke 20⅞; 5 pc. Venezuela 42½; 2¼ pc. id. 16; 5 pc. Port. 48¼, 3 pc. Spanje 47⅛; 1½ pc. id. 30⅞; Amortiz. 6¼; Coupons 10. 4½ pc Russen 103⅛; 5 pc. id. 114; 2½ pc. Holland 66¾; 4 pc. id 100¾; Illinois Shares 70; id. 7 pc. Oblig. —; Sardinië 90¾; Ecuador 17.

BERLIJN, 8 Dec. Stieglitz 5de serie 104; 6de id. 108½; Rusland 5 pc. 111½; Pruiss. Staats. 4½ pc. 100½; Diskonto 5.

HAMBURG, 8 Dec. Mexikanen 4⅜, Spanje 3 pc. 39⅜; 1½ pc. 29, Rusland 5 pc. 106¼, 4½ pc. —, Vereinsbank 98, Noord-Duits. bank 87, Wissel op Londen 3/m. —.—; Amsterd. —.—, Diskonto 1¾.

FRANKFORT, 8 Dec. Metalliek 5 pc. 81⅝, Spanje 3 pc. 41⅜; 1½ pc. 30, Wissel op Londen 117⅝, Weenen 120½, Parijs —, Amsterd. —, Diskonto 4.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	*f* 55 11/16	2/m. Livorno	*f* 39⅛
Zigt »	» 56 3/16	» Napels	» 80
2/m. Bordeaux	» 55⅜	3/m. Petersburg . .	» 1.71
½/m. »	» 55¾	6/w. Weenen . . .	» 113
3/m. Madrid . . .	» 238	» Augsburg . . .	» 35½
» Cadix . . .	» 240	» Frankfort . . .	» 99
» Sevilië . . .	» 237	2/m. Hamburg . . .	» 34 15/16
» Bilbao . . .	» 237	Zigt »	» 35 3/16
» Lissabon . . .	» 41	2/m. Londen	» 11.67½
» Porto	» 41	Zigt »	» 11.75
2/m. Genua	» 45¾	Rotterdam	» ⅛

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 8 Dec.

Tarwe in een doen: 133, 134, 135 ℔ b. Poolsche *f* 333, *f* 337, 342; 134 ℔ j. Bovenl. *f* 280; 118 ℔ Waard en Groet *f* 197; 127 ℔ n. Groninger *f* 240.

Rogge zonder handel.

Garst ruim prijshoudend: 115 ℔ Deensche *f* 187; 114 ℔ j. dito *f* 182; 110 ℔ fijne Zweedsche *f* 168.

Haver zonder handel.

Boekweit onveranderd: 115 ℔ Sleeswijk *f* 170; 120 ℔ Holst. *f* 190, 121 ℔ Fransch-Vlaamsch *f* 173.

SCHIEDAM, 8 Dec. Rogge. Verkocht: 144/2 ℔ Archange. *f* 178 6/w.; 150/2 ℔ Fransche *f* 192. — Moutwijn *f* 13,25; Jenever *f* 18,75; Amst. Proef *f* 20,— per Ned. vat zonder fust l zonder de belasting. Spoeling *f* 1,70 per ketel.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 8 Dec. Magnet (st.), Londen.

HELVOET, 8 Dec. De Vries, Cornelia, Batavia, l. v. Brouwershaven.

BROUWERSHAVEN, 8 Dec. Hoefman, Fop Smit, Rott. n. Batavia.

UITGEZEILD:

TEXEL, 9 Dec. De Wijn, California, en Bart, Prins Maurits, beide Batavia. - Brakke, Plantage Dordrecht, en Cupido, Mina, beide Suriname.

HELVOET, 8 Dec. Earl of Auckland (st.), Londen.

BROUWERSHAVEN, 8 Dec. Swart, Jacoba Helena, (v. Rott.) Melbourne.

RIVIER-VAART.

Rijnhoogte ARNHEM, 8 December 11 p. 1 duim.
KEULEN, 8 » 6 vt. 4 »

Advertentiën.

Ons eenig kind en lieveling, MARIA MARTINA JOHANNA, werd ons heden in den jeugdigen leeftijd van 5 maanden door den dood ontnomen.

ALKMAAR, H. VERRIJT.
December 1858. C. C. J. SLOOTMAN.

Eenige en algemeene Kennisgeving. (846)

UIT DE HAND TE KOOP:

Een gerenomeerde en sedert jaren bestaan hebbende **Koek- en Broodbakkerij**, op een Dorp in de Provincie Zuid-Holland. Brieven *franco* onder Lett. L. bij den Boekdrukker G. J. VAN LEEUWEN, op de Haarlemstraat te Leyden. (847)

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY, een zeer aanbevelenswaardig middel tegen de *roos*. K... M..., te *Bolsward*, leed sedert vele jaren aan deze ongesteldheid en sedert 9 maanden was hij bijna blind en doof daarvan. Hij raadpleegde onderscheidene geneesheeren deswegen, doch de ziekte verslimmerde van dag tot dag en bragt eindelijk zijn leven in gevaar. Zijn goede geest echter verliet hem niet; een zijner kennissen bragt hem eene groote dosis zalf en pillen van Holloway; hij gebruikte dezelven, en de uitkomst was zoo voldoende, dat hij in twee weken tijds het gezigt en gehoor wederverkreeg, en twee maanden daarna volmaakt hersteld was.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij de Heeren ADAMA, Apothekers, Utrechtschestraat, Y N°. 251 en Nieuwendijk, L N°. 78, als Dépôthouders te *Amsterdam*, bij L. J. GROOTENDORST, dépôthouder te *Utrecht*, G. VERHAART, dépôthouder te *Prinsland* en bij STRAATMAN, hoofd-dépôthouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen* Strand 244 *Holloway's-Etablishment*. (626)

STOOMBOOT-DIENST

tusschen

Zierikzee en Rotterdam

en tusschenliggende plaatsen en veeren;

DIRECTE VAART MET DE

STOOMBOOT **STAD ZIERIKZEE.**

Dagen en Uren van vertrek in de maand December 1858.

Van ZIERIKZEE:			u.	m.	Van ROTTERDAM:			u.	m.
Dond.	9,	's morg.	6	—	Vrijdag	10,	's morg.	7	30
Zondag	12,	»	6	—	Dingsd.	14,	»	10	—
Dond.	16,	»	8	—	Vrijdag	17,	»	6	—
Zondag	19,	»	10	—	Dingsd.	21,	»	7	—
Dond.	23,	»	6	—	Vrijdag	24,	»	8	—
Zondag	26,	»	6	—	Dingsd.	28,	»	9	30
Dond.	30,	»	9	—	Vrijdag	31,	»	6	30

Aanlegplaats te Rotterdam, aan het Oude Hoofd; te Dordrecht aan het Groote Hoofd.

Reizigers, met den Rijnspoorweg aangekomen, gelieven zich aan te melden bij de Directie van het Station tot doen van sein, in welk geval de naar Zierikzee vertrekkende Stoomboot aldaar zal aanleggen.

De Goederen kunnen uiterlijk tot een half uur vóór het vertrek der Boot bezorgd worden; later komende blijven dezelve tot de eerstvolgende reis liggen.

Te Dordrecht betaalt men voor het aanteekenen der goederen, 5 cent voor elk adres.

Nadere informatiën te bekomen: Te Rotterdam, bij den heer C. G. Weldrager, Commissaris der Zeeuwsche Veeren, Haringvliet, wijk 12, n°. 11. Dordrecht, bij den heer J. B. Zanh, Marktp. B, 217. Willemstad bij den heer A. Schippers. (820)

De Drukker en Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN vestigt bij het aanstaande Hoogtijd van Kerstmis de aandacht op het bij hem uitgegeven

KERSTBOEKJEN.

Liederen die van ouds gezongen worden in den Advent en den Kersttijd,

onder Kerkelijke Goedkeuring verzameld en uitgegeven door

J. A. en L. J. ALBERDINGK THIJM.

Prijs: 30 Cents.

NB. Deze verzameling bevat 90 liedjes.

Voorts herinnert hij dat bij hem uitgegeven is de volledige **BUNDEL TEXTEN, WIJZEN** en **BEGELEIDINGEN** voor **Orgel of Piano**, getiteld:

Oude en Nieuwere Kerstliederen,

BENEVENS GEZANGEN EN LIEDEREN VAN ANDERE HOOGTIJDEN EN HEILIGE DAGEN, ALSOOK VAN DEN ADVENT EN DE VASTEN, enz.

Alle met de zangwijzen voorzien, die er bij behooren of gebruikelijk zijn, bewerkt ten dienste der zangchoren en katholieke huisgezinnen, door

JOS. ALB. ALBERDINGK THIJM

en

LAMB. JOANN. ALBERDINGK THIJM

De Bundel met de muziek is te verkrijgen tot den prijs van *f* 3.30.

NB. In dezen Bundel van omtrent 140 Liederen vindt men al de wijzen van het hierboven aangekondigd Kerstboekje. Met behulp van één exemplaar diens bundels en van eenige der goedkoope texboekjes zullen de zangers dus zeer gemakkelijk al die schoone echt katholieke oude liederen leeren zingen.

Deze komplete Bundel zonder de noten kost 40 Cents.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.